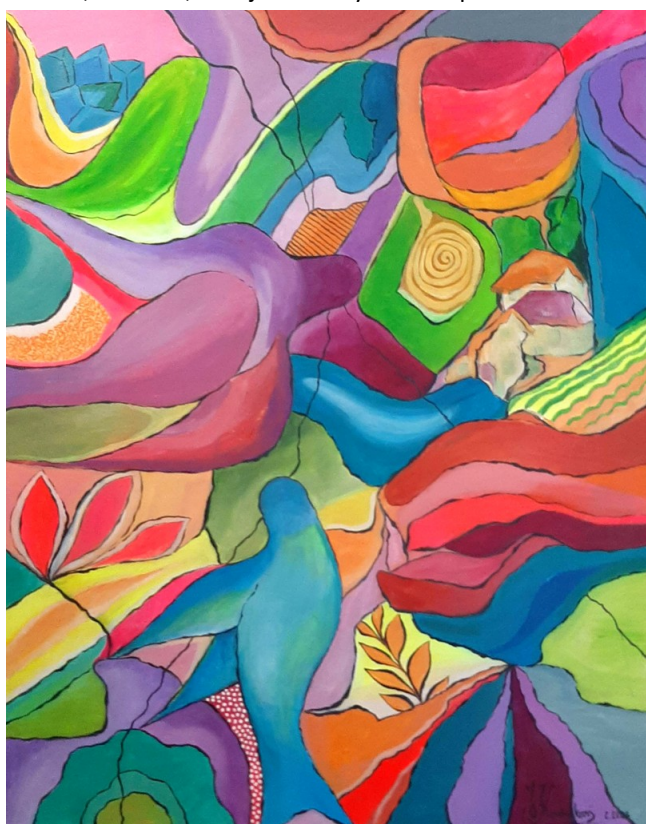

Novohradské osvetové stredisko (NOS) Lučenec v rámci monitoringu záujmovej umeleckej činnosti v Novohrade a Malohonte predstavuje cyklus – predstavujeme členov štúdia AVT (amatérskej výtvarnej tvorby):

Jolana Kemeníková

Rodáčka z Lučenca, detské roky prežila vo Vidinej. Už od detstva ju veľmi bavilo maľovanie a kreslenie. Na základnej škole sa zúčastňovala rôznych súťaží, na niektorých bola aj ocenená. Po skončení školy sa venovala viacerým aktivitám, napr. športovej streľbe z malokalibrovky a k maľovaniu sa dostávala už len sporadicky. Od roku 2014 začala pracovať a žiť vo Švajčiarsku. Vtedy pravdepodobne nastal zlom, lebo tam sa jej ponúkala možnosť navštevovať rôzne galérie a výstavy obrazov. Zaujali ju nielen samotné vystavené diela, ale aj rôzne maliarske techniky, napr. pouring (liata technika). Z výtvarných štýlov ju oslovilo moderné umenie, abstrakt, ale aj umelecký smer Pop Art.

Po dlhšej prestávke sa tak začalo nové obdobie v jej výtvarnom prejave. Najskôr začala kresliť uhlom a ceruzkou najmä realistické motívy. Po kresbe nasledovalo maľovanie akrylovými farbami na plátno a postupne prechádzala k maľovaniu abstraktných obrazov. Pri práci používa všetko možné – od akrylu či sprejov až po štruktúrnú pastu.

Maľuje ceruzkou, uhlíkom, farebnými kriedami, štetcom, špachtľou, ale aj špongiou. Obklopujú ju ľudia, ktorým sa jej tvorba páči, a to ju motivuje.

Pokračovanie na s. 2

V rokoch 2021 a 2022 vystavovala svoju tvorbu na dvoch výstavách v Rhäzüns, obci vo Švajčiarskom kantone Graubünden.

V novembri 2022 a vrátila zo zahraničia domov a prihlásila sa do klubu amatérskej výtvarnej tvorby pri Novohradskom osvetovom stredisku v Lučenci, ktoré pravidelne organizuje stretnutia neprofesionálnych výtvarníkov. Zúčastnila sa stretnutia *Netvorme do šuflíka* (11. 2. 2023) s lektorom, akademickým maliarom Štefanom Balázsom, s ktorým konzultovala svoju tvorbu a plány.

Na regionálnu výstavu neprofesionálnej výtvarnej tvorby členov okresného štúdia pri NOS Lučenec, nazvanej **Salón tvorby**, ktorá sa konala v dňoch 16. – 31. 3. 2023 v Novohradskom múzeu a galérii v Lučenci, vybrala odborná porota aj jej dve diela – *Výška a let*, *Letiace myšlienky*. Za obraz *Výška a let* získala ocenenie a postup na krajské kolo **Výtvarné spektrum**, ktoré sa konalo 25. 5. 2023 v Stredoslovenskom osvetovom stredisku v Banskej Bystrici. Na krajskej súťaži bola taktiež ocenená za dielo *Letiace myšlienky* a zároveň postúpila na celoštátnu súťaž.

Je to nečakaný úspech a ako sama prezradila: „*Ja sa cítim šťastná, lebo môžem robiť, čo ma naplňa a robí mi to radosť.*“

Michal Abelovský

Ľudia – roky – udalosti

Peter Fízel: „Ďakujem pánu Bohu, že som sa mohol narodiť práve v Novohrade“

Policajt – kriminalista, regionálny historik **ng. Peter Fízel** sa narodil 13. 6. 1980 v Lučenci. Základné vzdelanie nadobudol v r. 1986 – 89 na ZŠ v Tuhári a v r. 1989 – 94 na ZŠ v Haliči. V r. 1994 – 98 študoval na Strednej poľnohospodárskej odbornej škole v Lučenci, v r. 1998 – 2003 na Lesníckej fakulte Technickej univerzity vo Zvolene. V r. 2003 ukončil Poddôstojnícku školu pri Vojenskom útvere 1530 v Martine, v r. 2005 Dôstojnícku školu na Akadémii Policajného zboru v Bratislave. Od r. 2004 pôsobí až doteraz ako policajt, v súčasnosti kriminalista v Policajnom zbore SR v Lučenci.

V oblasti historického výskumu sa špecializuje na výskum histórie rodov v Novohrade, na pohyby a výskyt jednotlivých rodových mien v slovenskej časti bývalej Novohradskej stolice. Patrí sem aj výskum histórie obcí Novohradu či výskum histórie rímskokatolíckych farností Novohradu a Malohontu. Zameriava sa aj na genealogický výskum jednotlivých konkrétnych rodín a ich vetiev v Novohrade. Spolu s RNDr. Jozefom Klindom a Ing. Jánom Hikkerom je spoluzakladateľom Haličského vlastivedného spolku Galch, ktorého predmetom záujmu a činnosti je prírodné a kultúrne dedičstvo Haliče a jej okolia v Novohrade s cieľom jeho poznávania, prezentácie a zabezpečovania ochrany v prospech rozvoja obce a zvyšovania kultúrneho povedomia jej obyvateľov.

Peter, čo znamená v tvojom živote rodný kraj?

Rodný kraj pre mňa znamená veľmi veľa. Milujem náš Novohrad a som rád, že tu bývam. Rovnako mám rád jeho históriu, ktorú s obľubou objavujem v dejinách jeho obyvateľov a dedín. Nechcel by som nikdy bývať v inom kraji. Krásna je aj jeho príroda. Z úprimného srdca ďakujem pánu Bohu, že som sa mohol narodiť práve v Novohrade. Naplňa ma nesmiernou radosťou, že ho aj vo svojich prácach môžem propagovať a dostávať do povedomia ľudí a nielen z Novohradu.

Mohol by si nás v krátkosti oboznámiť so svojou hlavnou pracovnou činnosťou?

Mojou hlavnou pracovnou činnosťou je ohliadka miesta trestných činov, ktorá spočíva vo vyhľadávaní, zisťovaní a dokumentovaní kriminalistických stôp.

Popri tejto práci sa aktívne venuješ aj regionálnej histórii. Ako si sa k nej dostal a aké témy konkrétne skúmaš?

Už v detstve som mal záujem o históriu ako takú. V neskoršom veku som sa dostal k spracovávaniu vlastného rodokmeňa v mojej rodnej obci Tuhár. Potom som spracoval rodokmene všetkých rodín v Tuhári, Budínej, Divíne, Ružinej a Starej Haliči. Pri výskume dejín Tuhára sa mi podarilo získať mnoho zaujímavých informácií o našej obci, ktoré som sa rozhodol s podporou starostu Petra Čemana v roku 2014 aj knižne vydať. Bol to môj knižný debut. A táto záľuba k histórii ma drží až dodnes. V začiatkoch mi svojimi radami a ochotou veľmi pomohol nestor novohradskej histórie PhDr. Jozef Drenko, ktorého si veľmi vážim a ďakujem mu za veľa.

Doteraz sa ti podarilo vydať niekoľko historických knižných titulov. Môžeš nám ich bližšie predstaviť?

Vydal som osem knižných titulov, z toho dve v spoluautorstve s PhDr. Jozefom Drenkom a jednu s Ing. Jánom Hikkerom. Prvou knihou v r. 2014 boli Známe rody „malého – veľkého Tuhára“, v r. 2015 – Stará Halič – Dejiny obce, pamiatok, rodov a osobností –

v spoluautorstve s Jozefom Drenkom. V r. 2016 prišla na rad monografia obce Budiná, v r. 2017 publikácia Rodové mená v Novohrade – okres Lučenec. Prehľad rodov a povolání v obciach Novohradu od polovice 16. do konca 19. storočia. V r. 2018 som pripravil pre verejnosť knihu Dejiny a súčasnosť obce Tuhár. V r. 2019 mi vyšli až tri knižné publikácie: Farnosť sv. Juraja v Starej Haliči, Halič – cesta časom v spoluautorstve s Jánom Hikkerom a Farnosť sv. Martina v Podkriváni. Úspešné boli publikácie: Milan Gábor – život jedného človeka na Budinských lazoch (2020) a Petianovci v dejinách Novohradu v spoluautorstve s Jozefom Drenkom (2022). T. č. mám v tlačiarni svoju najnovšiu knižku Rodové mená v historickom regióne Novohrad, ktorá kompletne mapuje rodové mená v celej bývalej Novohradskej stolici, ktoré sa nachádzalo na území dnešného Slovenska.

Okrem týchto knižných titulov si aj autorom viacerých zborníkových príspevkov ...

Napísal som ich niekoľko. Uvádzam ich v časovom poradí ich vzniku: Kostol sv. Juraja v Starej Haliči (2017), Vplyv tureckej okupácie na rozmanitosť a pohyb obyvateľstva v Novohrade (2018), Dejiny školstva v Starej Haliči (2019), Andrej Valentín Huhra – kňaz odvážneho srdca (2020), Dejiny farnosti Všetkých svätých v Divíne do roku 1918 (2020), Rodové mená v Ábelovej do konca 19. storočia (2020), Dejiny farnosti sv. Mikuláša vo Veľkej Suhej do roku 1918 (2021), Dejiny evanjelického cirkevného a. v. zboru v Budínej do roku 1945 (2021),

Dejiny farnosti sv. Filipa a Jakuba apoštolov v Hornom Tisovníku do roku 1945 (2022), Stručný prehľad mien v obci Luboreč do konca 19. storočia (2022). Tu sa žiada vysloviť veľké poďakovanie zaničenému milovníkovi Novohradskej histórie Mišovi Šestákovi, ktorý vytvoril platformu zborníka stretnutia priateľov regionálnej histórie, kde máme viacerí možnosť prezentovať rôzne historické príspevky o našom nádhernom Novohrade.

Tvoje plány pre najbližšie obdobie?

V súčasnosti spracovávam dejiny ďalších farností Novohradu a Malohontu ako aj rodové mená v regióne Malohont.

PhDr. František Mihály, DiS. art.

Pripomínáme si

Eduard Gábor

Hudobný pedagóg, muzikológ, vysokoškolský učiteľ **doc. PhDr. Eduard Gábor, CSc.** sa narodil 18. 6. 1933 v obci Horné Strháre, okres Veľký Krτίš. Základné vzdelanie získal v obciach Horné Strháre a Preňčov. V r. 1944 začal navštevovať gymnázium v Banskej Štiavnici, v r. 1945 v gymnaziálnom štúdiu pokračoval v Lučenci. V r. 1950 prestúpil na Pedagogické gymnázium v Lučenci, na ktorom maturoval v r. 1952. V r. 1953 – 57 študoval hudobnú výchovu na Vysokej škole pedagogickej v Bratislave.

V r. 1952 – 53 pôsobil ako učiteľ na Osemročnej strednej škole v Šahách. V r. 1957 – 58 vyučoval na Pedagogickej škole v Tisovci, kde viedol aj školský spevokol. V r. 1958 – 59 bol preložený na IV. ZDŠ do Lučenca, kde súčasne vyučoval aj na Pedagogickej škole. V r. 1959 – 83 pôsobil ako vysokoškolský učiteľ na Pedagogickom

inštitúte, od r. 1964 Pedagogickej fakulte v Banskej Bystrici, kde od r. 1966 zastával funkciu vedúceho Katedry hudobnej výchovy. Prednášal dejiny svetovej hudby i hudobné formy. Vo vedeckovýskumnej práci sa zameriaval na využívanie filmu a diafónu vo vyučovaní hudobnej výchovy na druhom stupni základných škôl. V r. 1981 bol ministrom školstva menovaný za docenta pre odbor teória vyučovania hudobnej výchovy.

Eduard Gábor uzavrel v r. 1960 manželstvo s Evou Kušnierovou, rodáčkou z Betliara. Manželstvo bolo bezdetné. Mgr. Eva Gáborová-Kušnierová (*1935) pôsobila v r. 1957 – 60 ako učiteľka na SVŠ v Lučenci a v r. 1960 – 95 na Gymnáziu J. G. Tajovského v Banskej Bystrici. V r. 2003 sa natrvalo presťahovala do Betliara na starorodičovský grunt, kde žije v súčasnosti. Jeho otec Andrej Gábor (1908 – 1991) bol hudobným pedagógom, zakladateľom a prvým riaditeľom Hudobnej školy, neskôr Ludovej školy umenia v Lučenci (1954 – 1972).

Doc. PhDr. Eduard Gábor, CSc. zomrel náhle 28. 3. 1983 na svojom pracovisku v Banskej Bystrici vo veku nedožitých 50 rokov. Telesné pozostatky zosnulého boli uložené na večný odpočinok do rodinného hrobu na cintoríne v Betliari.

Za pomoc a ochotu pri príprave tohto článku ďakujem pani Mgr. Eve Gáborovej, manželke Eduarda Gábora.

Alžbeta Kuraliová

Huslistka, speváčka, učiteľka hudby **Alžbeta Kuraliová**, rodená Némethová, sa narodila 24. 5. 1922 v Rimavskej Sobote. V r. 1933 – 41 súkromne študovala na gymnáziu vo svojom rodnom meste a rovnako aj spev

u riaditeľa umeleckej školy Ladislava Lacknera. Svoju pracovnú kariéru odštartovala v Okresnej nemocenskej poisťovni v Rimavskej Sobote, kde pôsobila ako úradníčka v r. 1938 – 51. V r. 1951 – 60 pracovala ako úradníčka v kameňolome v Konrádovciach, popritom sa stala členkou tamojšieho tanečného orchestra. V období rokov 1960 – 66 vyučovala hru na husliach v Mestskom osvetovom stredisku vo Filákovke, kde bol v tom čase vedúcim Alexander Varga. V tomto období začala diaľkovo študovať spev najprv na žilinskom, neskôr na košickom konzervatóriu. Toto štúdium však zo zdravotných dôvodov nedokončila. Začiatkom 70. rokov absolvovala pedagogické minimum v Banskej Bystrici. V r. 1966 – 88 vyučovala hru na husliach, spev a hudobnú náuku na vtedajšej Ludovej škole umenia (LŠU) vo Filákovke. Od r. 1988 žila na dôchodku v Konrádovciach.

V r. 1961 vystupoval konrádovský tanečný orchester v rámci regionálnej súťaže vo filákovskom Vigade, kde pani Kuraliová hrala druhé husle a spievala. V porote zaujali miesta poprední hudobníci z Banskobystrického kraja a jej členom bol aj Július Schiller, vtedajší riaditeľ LŠU vo Filákovke. Všimol si jej vystúpenie a ponúkol jej prácu na LŠU. Alžbeta Kuraliová sa stala zakladateľkou speváckeho oddelenia vo Filákovke, z jej triedy sa dostalo viacero žiakov na konzervatóriá alebo iné stredné umelecké školy, napr. Peter Schneider – pôsobí v Štátnej opere v Banskej Bystrici, Vojtech Tóth – vyučuje na ZUŠ Bernoláková v Košiciach či Katarína Szvoráková – známa sólistka ľudových piesní v Budapešti.

V 60. a 70. rokoch sa vo Filákovke nacvičilo niekoľko ochotníckych operetných predstavení v maďarskom jazyku, napr. Jenő Huszka: Szabadság, szerelem (Sloboda, láska), Béla Zerkovitz: Csókos asszony (Bozkávaná žena), Jenő Huszka: Gül Baba a i. Tieto predstavenia sa konali v závodnom klube ROH vo Filákovke, dirigentom orchestra bol Mikuláš Csaba, vtedajší riaditeľ LŠU, režisérom Pál Szloszjár. Podujatia mali medzi Filákovčanmi neobyčajný úspech a s operetou Sloboda, láska v r. 1968 súbor získal mimoriadnu cenu na Jókaiho dňoch v Komárne.

Z uvedeného je zrejme, že Alžbeta Kuraliová popri svojej pedagogickej práci účinkovala aj ako členka orchestra, ktorý sprevádzal rôzne hudobné predstavenia.

Pokračovanie na s. 5

Kdekoľvek sa objavila, čokoľvek robila, vždy sa usmievala a mala dobrú náladu. Jej priateľská osobnosť a jej nevťieravý humor zostane navždy v našich spomienkach.

Alžbeta Kuraliová zomrela po dlhšej chorobe 8. 6. 1993 v Tornali, pochovaná je v obci Konrádovce v okrese Rimavská Sobota.

Anton Emanuel Timko

Učiteľ, publicista, spisovateľ, autor slovenskej vedeckej fantastiky **Anton Emanuel Timko** sa narodil 27. 6. 1843 v obci Selce, okres Banská Bystrica, v učiteľskej rodine. Jeho najznámejším pseudonymom bol Perohryz. Ľudovú školu navštevoval v rodisku, nadväzne študoval na gymnáziu a Učiteľskom ústave v Banskej Bystrici. Spoločiatku pôsobil ako pomocný učiteľ v Radvani a v Haliči pri Lučenci, neskôr bol učiteľom v Bystrej, Kline a v r. 1869 – 1903 v Podkriváni (predtým Trhanová).

Patril do skupiny epigónskych postromantických spisovateľov. Bol autorom cestopisnej a humoristicky ladennej prózy, dobrodružných a sentimentálnych historiek z minulosti a prítomnosti. Prvé prózy so silným moralizátorským akcentom publikoval koncom 60. rokov v cirkevnej tlači a ľudových kalendároch. Písal príručky pre deti a mládež, časopisecky publikoval divadelné hry pre deti. V 90. rokoch sa stal redaktorom, vydavateľom a zostavovateľom Bežovej knižnice zábavného a užitočného čítania, do ktorej zaradil 29 pôvodných zošitov, autorsky sa na nich podieľali Ján Bežo, Kristína Royová, August Horislav Škultéty, Rehor Uram-Podtatranský a i. Medzi jeho vlastné tituly patrili rozprávky *Hadí ostrov na*

Čiernom mori, historická poviedka *Čarodejný bozk*, cestopisy *Výlet do Ázie za vlasteneckým účelom*, fantastické príbehy *Prechádzka po pekle* a i.

Pokúsil sa aj o dramatickú tvorbu, bol autorom komédie *Hlucháň v cedile* a detských hier *Chlapec, ktorý chodil poza školu*, *Betlehem*, *Statočný drotárík*, *Ukradnutý prsteň*. Napísal prvú slovenskú maňuškovú hru *Krumplňová polievka* – zostala v rukopise. Samostatne vydal aj zbierku vianočných zvykov pre mládež *Betlemski valasi*, *Veniec vianočných piesní*, národopisnú štúdiu *Slovenská svadba*, cestopis pre školskú mládež *Stručný opis Svätej zeme Palestíny...* Publikoval v periodikách: *Obzor*, *Žora*, *Včelka*, *Slovenské noviny*, *Orol*, *Katolícke noviny*, *Slovák v Amerike* a i.

Článok som pripravil s pomocou *Slovenského biografického slovníka* zv. 6, T – Ž, Martin, Matica slovenská 1994, s. 69 – 70.

Anton Emanuel Timko zomrel 10. 3. 1903 v Podkriváni, kde je aj pochovaný.

Ervín Varga

Tanečník, choreograf, umelecký vedúci SEUK-u, vysokoškolský učiteľ **Mgr. art. Ervín Varga** sa narodil 25. 6. 1955 v Čiernej nad Tisou, okres Trebišov. V r. 1961 – 70 navštevoval ZDŠ s vyučovacím jazykom maďarským (VJM) vo Fiľakove. V r. 1970 – 74 študoval na SPŠ strojníckej a elektrotechnickej v Košiciach. Počas týchto rokov tancoval v maďarskom folklórnom súbore Új nemzedék (Nové pokolenie) a zároveň v umeleckom súbore Szóttés (Domácia tkanina) v Bratislave. V r. 1975 – 79 v štúdiu pokračoval na Hudoobnej a tanečnej fakulte (HaTF) VŠMU v Bratislave, kde absolvoval odbor choreografie ľudového tanca v triede prof.

Štefana Nosáľa. Počas vysokoškolských štúdií tancoval v umeleckom súbore Lúčnica. V ďalšom období spolupracoval so súbormi Lúčnica, Szóttés, Ifjú szivek (Mladé srdcia) a v r. 2003 – 09 bol umeleckým vedúcim SEUK-u. V r. 1988 – 2004 pôsobil ako vysokoškolský učiteľ na Katedre tanečnej tvorby HaTF VŠMU. Od r. 1987 spolupracoval s Japonskou folklórnou federáciou a s Folklor Reportom Tokio.

Ervín Varga začal tancovať v Biskupiciach, jeho rodina vtedy bývala vo Fiľakove. Biskupický tanečný ľudový súbor Palóc založil v r. 1968 a viedol pán Tibor Molnár. Okrem neho tam vtedy tancovali aj István Katona, František Nosko, Július Fekete, Tibor Molnár ml. a iní. Členovia súboru Palóc dosahovali v tomto období vynikajúce výsledky, často chodili vystupovať na folklórne festivaly do Východnej, Svidníka, Želiezoviec, Gombaseku, ale tancovali aj pre sovietskych vojakov na Oremovom laze.

Folklórny súbor Lúčnica ovplyvnil celý jeho ďalší život, pretože medzi Lúčničiarimi našiel pevné priateľské vzťahy, budúcich spolupracovníkov. Na jednej skúške v Lúčnici sa zastavil pán Tetsuo Masunaga z Japonska, ktorého poveril viceprezident Japonskej folklórnej federácie Masaharu Sano, aby našiel tanečného pedagóga a hudobného skladateľa, ktorí by pre učiteľov v Japonsku urobili semináre o slovenských ľudových tancoch a hudbe. Tu sa začala dlhodobá spolupráca s jedným z najlepších slovenských skladateľov Svetozárom Stračinom, s ktorým chodil dlhé roky do Japonska. Začala sa aktívna spolupráca s Japonskou folklórnou federáciou a Folklor Report Tokio, s pánom Tetsuom Masunagom. V r. 1996 Sveťo zomrel, potom Ervín chodil sám a s Tetsuom Masunagom spolupracoval do konca života.

Popritom vyučoval a propagoval našu kultúru nielen v Japonsku, ale aj v Hongkongu, USA, Maďarsku, Poľsku, Nemecku a v Českej republike. Ako choreograf spolupracoval so SEUK-om (Moja rodná – réžia Martin Ľapák), tanečným divadlom Bralen, s českým umeleckým súborom Ondráš v Brne, s umeleckým profesionálnym súborom Honvéd v Budapešti i viacerými poprednými slovenskými folklórnymi súbormi ako Železiar, Zemplín, Šarišan, Hornád, Zobor, Lipa, Bezanka.

Ervín Varga zomrel 4. 6. 2013 v Bratislave.

PhDr. František Mihály, DiS. art.

Iné významné výročia

Osobnosti

VODA, Gustáv, PhMr. PhDr. – 55. výročie úmrtia (3. 6. 1968 Lučenec), lekárnik, slovenský národovec a publicista. Študoval v Budapešti a Berne, potom pracoval vo dvornej lekárni v Bad Ischl v Rakúsku (1911–16). Do Lučenca prišiel r. 1920 a vybudoval lekáreň Salvator. Bol prvým mešťanom Lučenca (1922–23), predsedom speváckeho zboru Ozvena v Lučenci. Aktívne spolupracoval pri založení Slovenského lekárskeho múzea v Bratislave (1961). V Lučenci má pamätnú tabuľu pri MsÚ. Narodil sa 3. 5. 1886 v Modre.

MÄKKÝ, Jozef – 110. výročie narodenia (8. 6. 1913 Poltár), stredoškolský profesor, v r. 1935 – 74 pôsobil v Poltári. Bol priekopníkom českej hádzanej v Poltári. Zomrel 18. 5. 1997.

BIENIK, Pavol, Mgr. art. – 5. výročie úmrtia (10. 6. 2018 Žilina), klarinetista, dirigent, stredoškolský a vysokoškolský učiteľ. Narodil sa 26. 1. 1936 v Kokave nad Rimavicou. Člen orchestra operného súboru DJGT v Banskej Bystrici (1959–62). V r. 1962–2007 pôsobil na Štátnom konzervatóriu v Žiline, člen Štátneho komorného orchestra (1974–84) a 1998–2002 učil na Žilinskej univerzite.

ZUBOVÁ, Dobra, rod. Meká, Ing. – 20. výročie úmrtia (13. 6. 2003 Lučenec), učiteľka, poľnohospodárska inžinierka. Narodila sa 2. 11. 1934 v Pondelku, dnes Hrnčiarska Ves. V r. 1990–92 bola riaditeľkou Školskej správy v Lučenci. Poslankyňa MsZ v Lučenci (1999–2002). Funkcionárka Slovenského zväzu záhradkárov. Celý život sa riadila Štefánikovým heslom: *A ja sa prebijem, lebo sa prebiť chcem!*

MEDEOVÁ, Gabriela, rod. Schneider – 95. výročie narodenia (21. 6. 1928 Lučenec), ochotnícka herečka. Od roku 1938 členka divadelného súboru Zsáksínház vo Filákov. Získala viaceré ocenenia na Jókaiho dňoch v Komárne. V roku 1999 získala diplom za rozvoj kultúrno-výchovnej činnosti mesta Filákov. Zomrela 29. 5. 2005 v Lučenci, pochovaná je vo Filákov.

ČEČETKA, Juraj, prof. PhDr. – 40. výročie úmrtia (24. 6. 1983 Bratislava), pedagóg, autor prvej slovenskej učebnice pedagogiky, vysokoškolský učiteľ na Katedre pedagogickej psychológie Filozofickej fakulty UK v Bratislave. Narodil sa 23. 4. 1907 v Polichne. Autor mnohých pedagogických diel: *Úvod do všeobecnej pedagogiky* (1944), *Pedagogika vo dvoch zväzkoch* (1947, 1948), *Učiteľ ľudu Samuel Tešedík* (1952), *Dejiny školstva a pedagogiky na Slovensku do prvej svetovej vojny* (1956 – spoluautor), *Pedagogické dielo Jána Seberínho* (1957), *Sociológia v pedagogike* (1965), *Medziľudské vzťahy a zoskupovanie mládeže* (1967) a i. Jeho pedagogické názory sú pozoruhodné aj dnes: „*Škola má byť dielňou ľudskosti, ale nesmieme zabúdať, že žiaka môžu najlepšie vychovať za človeka len ľudia*“.

VIGH, Károly – 105. výročie narodenia (28. 6. 1918 Lučenec), historik, vedecký pracovník. Zaoberal sa otázkami maďarskej národnostnej menšiny na Slovensku. Zomrel 3. 11. 2013 v Budapešti, pochovaný je na cintoríne Vlčia lúka (Farkasrét).

Udalosti

- **165. výročie** (27. 6. 1858) – venovania tisíc zlatých cisárom Františkom Jozefom fárovovi Ludovítovi Pekárovi na obnovu cirkevných budov v Tomášovciach počas jeho návštevy Viedne s prosbopisom.
- **155. výročie** (10. 6. 1868) – podania žiadosti asi dvesto novohradských statkárov a obchodníkov pod názvom „Prošba pred Kráľovské ministerstvo ohľadom železnice a priemyslu v Novohrade“, aby sa sídlo stolice Balašské Ďarmoty spojili s celoštátnou železničnou sieťou a súčasne aby sa štátne cesty primerane k dobe budovali a opravovali.
- **75. výročie** (27. 6. 1948) – zriadenia miestneho rozhlasu v Kokave nad Rimavicou a schválenia Obecnou radou, montáž vedenia a zariadenia – miestna firma Šmatlík.
- **55. výročie** (4. – 7. 6. 1968) – prijatia delegácie obce Praha v Novohrade primátorom hlavného mesta Prahy. K obnoveniu družobných vzťahov došlo v roku 1998 (**25. výročie**) zásluhou vtedajšieho starostu Jána Karmana.
- **15. výročie** (5. 6. 2008) – odhalenia pamätnej tabule v Hradišti na pamiatku 290 rokov príchodu prvých slovenských usadlíkov na Dolnú zem – Čabasabady.

Stalo sa v regióne

Zochova divadelná Revúca

je názov krajského kola 48. ročníka celoštátnej postupovej súťaže a prehliadky neprofesionálneho divadla dospelých *Belopotockého Mikuláš* a 8. ročníka celoštátnej postupovej súťaže a prehliadky neprofesionálneho divadla mladých *FEDIM*.

Na krajskej prehliadke v dňoch **28. – 30. 4. 2023** v MsKS Revúca sa zúčastnili aj víťazi nášho regionálneho kola: v súťaži divadla mladých nás reprezentovali **DS Zjavisko** Lučenec s hrou *Fragmenty*, **DS Čo ja viem** pri SZUŠ Novohradská ul. Lučenec s inscenáciou *Nízko Tučný život* a v súťaži divadla dospelých sa predstavili **DS Zjavisko** Lučenec, ktorý uviedol hru A. P. Čechova *Jubileum* a **DS HrciNa** Cinoňa s autorskou hrou Simony Albertovej *Ordinačné hodiny*. Vystúpenia všetkých našich súborov zaujali. Odborná porota v zložení Mgr. Alžbeta Verešpejová, PhD., Mgr. art. Dušan Vicen a MgA. Miroslav Lukačovič sa na rozborovom seminári snažila svojimi podnetnými postrehmi pomôcť tvorcom a posunúť ich snaženie na vyššiu umeleckú úroveň. Inscenáciu DS Zjavisko *Fragmenty* odporučila porota na postup na celoštátne kolo.

Mladým divadelníkom zo Zjaviska blahoželáme a prajeme veľa ďalších úspechov.

Mgr. Milada Bolyošová

Náš pán ujo

V nedeľu **30. apríla 2023** o 16.00 hodine bola sála kultúrneho domu v Tomášovciach obsadená a vládlo tu správne predpremiérové napätie. Všetci milovníci divadla a priaznivci domácich ochotníkov prišli na premiéru divadelnej hry F. Urbánka *Náš pán ujo* a tešili sa na to, čím ich divadelníci **divadelného súboru Havkáči** prekvapia. Herci v zákulisí boli trochu napätí, nervózni, ale sústredení. Na úvod sa divákovi prihovorila režisérka **Ľubica Hrnčiarová** a predstavenie začalo. A všetko fungovalo ako malo. Herci sa hneď po prvom obraze uvoľnili, diváci sa bavili a vzájomná komunikácia hľadiska a javiska bola výborná.

Veselohra, v ktorej prevláda ľudový humor, je plná nedorozumení a zápletiiek. *Náš pán ujo* – ten pravý, však šikovne vyrieši nedorozumenia, odhalí zlo a prispeje k naplneniu mladej lásky. V predstavení účinkovali: Renáta Macková, Ján Petian, Michal a Slávka Gubovci, Janko a Barborka Fulajtárovci, Zuzka a Marek Hrnčiarovci, Simonka Sýkorová, Martin Pocklan, Mária Kúkeľová, Janka Kurucová a Ľubica Hrnčiarová.

Všetkým členom divadelného súboru Havkáči z Tomášoviec blahoželáme, ďakujeme im, že svoj voľný čas venujú divadlu a že rozdávať radost svojim divákovi.

Mgr. Milada Bolyošová

Cinobanský kotlík

10. ročník súťaže družstiev vo varení gulášu nazvanú **Cinobanský kotlík** organizovala obec Cinobaňa v sobotu **29. 4. 2023**. Odštartovala na pravé poludnie a súťažilo 11 družstiev.

Najlepší guláš navarilo družstvo z obce Podrečany, druhé miesto obsadili „Motorkári“ a tretie boli ženy zo Slovenského Červeného kríža. Už tradičným suvenírom tejto súťaže je drevená varecha s názvom Cinobanský kotlík a ceny odovzdával starosta obce Jozef Melicher.

Podujatie moderovala Mgr. Vladimíra Albertová. O zábavu sa postarali hudobné zoskupenie Miko Band a deti zo ZŠ a MŠ Cinobaňa. Akciu ozvučil Michal Marko.

Pre návštevníkov obec pripravila dva kotle gulášu, ktorý vydávala zdarma pre každého. V rámci súťaže sa uskutočnilo aj stavenie mája.

Mgr. Peter Katona, TSP Cinobaňa

Foto: www.cinobana.sk

II. Jazzový majáles

Konal sa **1. 5. 2023** v rámci cyklu podujatí pod názvom Osvetárske dvory. Koncertovalo sa v slávnostne pripravenom a farebne nasvietenom dvore Novohradského osvetového strediska. Hlavným hosťom boli hudobníci Radovan Tariška & Cubanos a domáci región reprezentovala hudobná skupina Attila & Tibi a ich hostia.

Pre návštevníkov bolo pripravené májové občerstvenie, kvalitné víno a pivo od regionálnych producentov a milovníkov chutnej gastronómie potešila ponuka bistra EATelier.

Rétorika, rečníctvo, rečový prejav

V rámci projektu **Slovo v hlavnej úlohe** sa **5. 5. 2023** v priestoroch Novohradského osvetového strediska v Lučenci uskutočnila tvorivá dielňa „Rétorika, rečníctvo, rečový prejav“. Súčasťou tvorivej dielne bola aj súťaž v rétorike a najúspešnejší rečníci v jednotlivých kategóriách majú možnosť zúčastniť sa na celoslovenskej súťaži v rétorike Štúrov Zvolen.

Lektorom tvorivej dielne bol **Mgr. art. Peter Magurský**, absolvent Akadémie umení v Banskej Bystrici, moderátor, komentátor televíznych športových prenosov, dabingový herec a rečový lektor.

Tvorivej dielne sa zúčastnilo 49 záujemcov, ktorí chcú pracovať na zdokonaľovaní svojho rečového prejavu. Do súťaže sa zapojilo 21 zúčastnených rečníkov. Každý verbálny prejav sme sa snažili navzájom analyzovať, aby každý zistil, na čom má pracovať. Mladí rečníci zaujali aj výberom tém – napriek mladému veku sa nebáli otvárať témy ako feminizmus, rasizmus, ľudská individualita a podobne. Pre súťaž Štúrov Zvolen sme odporučili nasledovných rečníkov: Emmu Hrončekovú (ZŠ M. R. Štefánika Lučenec) a Vanesu Goldčiterovú (ZŠ Farská lúka, Fiľakovo) v 1. kategórii, Natáliu Tokárovú (Cirkevná ZŠ J. Bosca, Lučenec) v 2. kategórii a Evu Kubicovú (Gymnázium B. S. Timravy Lučenec) a Denisa Baloga (SOŠ pedagogická) v 3. kategórii.

Všetci títo rečníci majú potenciál pracovať so slovom na vysokej úrovni. Už teraz zaujali prirodzeným prejavom, štylistikou prejavu a autenticitou.

Podujatie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

Mgr. Milada Bolyošová

Heligónkari na Budinej

Dňa **6. mája 2023** v peknú slnečnú sobotu Novohradské osvetové stredisko v Lučenci v spolupráci s obcou Budiná zorganizovalo 28. ročník regionálnej súťažnej prehliadky sólistov heligónkarov – *Heligónky na Budinej*. Podujatie otvorili **Mgr. Stanislav Spišiak**, riaditeľ Novohradského osvetového strediska v Lučenci, a **Ing. Marián Čerpák**, starosta obce Budiná. Súťažnú prehliadku, ktorú moderoval **Lukáš Latiňák st.**, tradične svojím vystúpením otvorila rodina **Gáborovcov**, teda zakladateľ podujatia **Milan Gábor** s rodinou – **Miroslavom, Martinom a Miroslavom ml.** Následne sa v rámci otvorenia prehliadky predstavila tiež domáca speváčka **Marta Sýkorová** s **Petrom Kuricom** z Detvy.

V tomto ročníku sa v súťažnej prehliadke v hre na heligónke prezentovala aj kategória mladých heligónkarov do 18 rokov, kde sa predstavili piati mladí heligónkari z okresu Lučenec, a to **Lukáš Janšto** z Haliče, **Matúš Olšiak** z Mýtnej, **Matúš Pauer** z Vidinej, **Ján Malček** z Buzitky a **Milan Gabera ml.** z Lučenca.

Túto kategóriu do 18 rokov hodnotili samotní diváci a svojimi hlasmi určili víťaza, ktorým sa stal **Milan Gabera ml.**, získal ocenenie – titul: **Mladý majster heligónkar 2023**. V tejto kategórii nesúťažne účinkovali aj mladé dievčatá z okresu Poltár – **Viktória Klinčoková** z Turičiek a **Eva Salvová** z Ozdína, ktoré sa prezentovali krásnym spevom aj tancom. V ďalšej súťažnej kategórii dospelých heligónkarov z okresov Lučenec a Poltár sa v hre na

heligónku prezentovalo deväť súťažiacich heligónkarov, ktorými boli: **Peter Mužik** z Málinca, Trio veselých starcov z Poltára – **Jozef Kuvik, Július Fačka** a **Ondrej Vývlek**, ďalej **Miroslav Kubíček** z Podrečian, **Ondrej Siman** s manželkou **Katarínou** (spev) z Vidinej, ktorý nám zahral aj so svojím vnukom **Radoslavom Simanom** z Muránskej Zdychavy, ďalej **Martin Bambura** z Ďubákova s **Danielou Fáberovou** (spev), **Ján Seke-reš** z Ábelovej, **Marián Gombala** z Maštince s **Petrom Grčekom** (spev). Táto súťažná kategória dospelých heligónkarov z okresov Lučenec a Poltár bola hodnotená odbornou porotou v zložení: **Ľubomír Karásek** z Točnice – výherca titulu Majster heligónkar na Budinej, ďalej **Juraj Krahulec** z Kokavy nad Rimavicou – výherca titulu Majster heligónkar na Budinej, tiež výrobca heligóniek v Kokave nad Rimavicou, a **Bc. Milan Gabera** z Lučenca – výherca titulu Majster heligónkar na Budinej, tiež učiteľ hry na heligónke v Lučenci a kultúrno-osvetový odborný pracovník Novohradského osvetového strediska v Lučenci. V tejto súťažnej kategórii po neľahkom rozhodovaní poroty získal ocenenie – titul: Majster heligónkar 2023 **Peter Mužik** z Málinca. Ďalej v tejto kategórii získali cenu starostu obce Budiná **Veselí starci** z Poltára: **Jozef Kuvik, Július Fačka** a **Ondrej Vývlek** ako poďakovanie za dlhoročné udržiavanie hry na heligónke, folklórnu aktivitu a samotné účinkovanie v ich veku.

Príjemná atmosféra týmto obľúbeným podujatím pokračovala prehliadkou heligónkarov z okolitých regiónov v kategórii hostia – *Host' do domu, Boh do domu*, v ktorej sa predstavili heligónkari a speváci z regiónov Podpoľania, Hon-tu, Malohontu aj Horehronia v počte 29 účinkujúcich.

Po ukončení prehliadky heligónkarov toto podujatie svojím vystúpením, príjemnou hudbou, krásnym spevom a tancom ešte viac spríjemnila hudobno-spevácka skupina Haličan z Haliče a Ľudová hudba Ďatelinka so speváckmi sólistami z **FS Jánošík** z Fíľakova.

Bc. Milan Gabera

Kvet kultúry a umenia

Ocenenie „Kvet kultúry a umenia“ sa udeľuje jednotlivcom a kolektívom alebo kultúrnym inštitúciám ako prejav ohodnotenia výnimočných umeleckých, tvorivých a interpretačných počinov alebo za prínos v kultúrnovýchovnej práci, záujmovo-umeleckej činnosti a ľudovomeleckej tvorby za predchádzajúci rok, alebo za dlhodobý, alebo celoživotný prínos pre rozvoj kultúrneho života v kraji. Garantom udeľovania ocenení je Odbor kultúry BBSK.

Slávnostné udeľovanie ocenení sa konalo **11. 5. 2023** v Divadle J. G. Tajovského vo Zvolene. Štyria jednotlivci a jeden kolektív si ho prevzali z rúk predsedu Banskobystrického samosprávneho kraja **Ondreja Luntera**, podpredsedu BBSK **Romana Malatinca** a riaditeľa odboru kultúry **Petra Černeka**. V kategórii za výnimočné umelecké, tvorivé alebo interpretačné počiny v oblasti umenia i záujmovej umeleckej činnosti boli ocenení: **Igor Kovačovič**, rodák z nášho regiónu – Kokavy nad Rimavicou, jedna z najvýraznejších osobností slovenského folklorizmu, choreograf, scenárista a režisér scénických programov, matičiar a kultúrno-osvetový pracovník; **Ondrej Kalamár**, slovenský spisovateľ, poet, aforista, glosátor, a **Spevácky zbor Cantus Monte Regisz Novej Bane**. V kategórii za dlhodobé výsledky v oblasti umenia i záujmovej umeleckej činnosti: **Katarína Konečná**, ktorá strávila celý svoj profesionálny život v Pohronskom múzeu v Novej Bani; **Euboslav Majera**, režisér niekoľkých inscenácií v Divadle J. G. Tajovského vo Zvolene, spolupracoval s DS J. Chalupku v Brezne.

Symbolom ocenenia je biely šafran. Ocenenie tvorí keramická plastika Kvet kultúry a umenia a Pamätný list, autorkou plastiky je bývalá pracovníčka Dielne ľudových remesiel pri Novohradskom osvetovom stredisku v Lučenci, Eva Srniková Stramska, v súčasnosti žijúca v Poľsku.

Foto: Milan Alberti

Hrnčiarska kapusta

X. ročník súťaže vo varení kapusty pod názvom **Hrnčiarska kapusta** sa konal **6. 5. 2023** v areáli ZŠ na Hrádku v obci **Hrnčiarska Ves**, ktorá bola aj hlavným organizátorom. Do súťaže sa prihlásilo celkom osem družstiev. Najlepšiu kapustu, podľa rozhodnutia porotcov, navarili **Lovári** z Hrnčiarskej Vsi.

Súčasťou podujatia bolo aj zapálenie vatry a zábava.

Zdroj foto: vobraz.sk

Retro 1. máj v Polichne

Aj tento rok sa spojili dve susedné novohradské obce Tuhár a Polichno, aby spoločne oslávili 1. máj. Tento slnečný deň sme si pripomenuli nielen vstup Slovenskej republiky do Európskej únie, ale aj Sviatok práce. Už od ráno nám prialo počasie, a tak sa turisti zo širokého okolia pod vedením KST Bralo Tuhár vybrali na tradičný turistický pochod z Tuhára do Polichna.

Pokračovanie na s. 11

Tam, za dedinou, pri studničke Timrava, kde rada písala svoje diela B. S. Timrava, ich privítali členovia MO MS v Polichne. Spolu s ďalšími milovníkmi prírody, tradícií či recesie si pospomínali na časy minulé. Tí hladnejší si na ohnisku opiekli špekáčiky. Tí, ktorí nemuseli šoférovať, sa ponúkli i domácou pálenkou, ktorá bola na novohradských vrchov vypálená veru ešte oveľa skôr ako vznikla Slovenská republika, ktorá tento rok oslavuje 30 rokov. Milovníci dobrej hudby si s doprovodom gitary pospevovali ľudové i tramské pesničky. Následne sa všetci spoločne, peší i cyklisti, odetí v súčasnom alebo retro oblečení, premiestnili na asfaltovú cestu, nachystali si tradičné transparenty, vlajky a iné rekvizity a v sprievode, za spevu revolučných piesní, sa premiestnili do obce Polichno, kde ich privítal starosta, ktorý ich zároveň pozval na guláš do dvora matičného domu a na pivo, kofolu či tradičnú malinovku do Krčmy U Ľapákov 1914.

V Polichne si záujemcovia mohli pozrieť priestory múzea B. S. Timravy aj matičného domu. Na záver podujatia predsedníčka MO MS v Polichne vyhodnotila súťaž o najoriginálnejšie retro oblečenie a štyrom účastníkom tejto vydarenej akcie odovzdala vecné ceny. Ďakujeme všetkým, ktorí sa pričínili o zdarný priebeh tohto podujatia a už teraz sa tešíme na ďalší ročník Retro 1. mája.

Miroslava Babicová
Foto: Milan Alberti

Po stopách trate

Občianske združenie Naše Tomášovce v spolupráci s obcami Tomášovce, Veľká Ves, Vidiná a Mikroregiónom Novohradské podzámčie organizovali poznávací pochod po zrušenej železničnej spojke Veľká Ves – Vidiná – Tomášovce.

Podujatie sa konalo 6. 5. 2023 a začiatok bol pri Obecnom úrade vo Veľkej Vsi. Pochod po bývalej trati bol spojený s výkladom, čistením prírody a zberom odpadu, spojený s akciou „Upracme si v Podzámčí“. Prechádzal katastrami troch obcí – Veľká Ves, Vidiná, Tomášovce. Ukončenie spojené s malým občerstvením bolo v športovom areáli v Tomášovciach.

Ing. Ján Mičuďa, starosta Tomášoviec

Palócke poklady

Novohradské múzeum a galéria – kultúrna inštitúcia Banskobystrického samosprávneho kraja a Združenie Palóckych ľudových umelcov pripravili 5. 5. 2023 vernisáž výstavy **Palócke poklady**.

Jubilejná výstava 20-ročnej činnosti „Združenia Palóckych ľudových umelcov“ predstavuje výsledky remeselnej činnosti 35 členov združenia pôsobiacich v Maďarsku a na Slovensku. Touto výstavou chcú organizátori prispieť k prezentácii rôznorodosti kultúr a dôležitosť uchovávanía zvykov a tradícií našich predkov.

Výstavu otvorila **Beszprémy Katalin**, predsedníčka poradného zboru pre ľudové umenie, ktorú predstavil **Kolozsvári István**, predseda Združenia ľudových umeleckých spolkov. Pozdravy: **Mgr. Iveta Kaczarová**, riaditeľka Novohradského múzea a galérie, **Mgr. art. Roman Malatinec**, podpredseda BBSK, **Mgr. Attila Agócs, PhD.**, poslanec zastupiteľstva BBSK, **Dr. Bablena Ferenc István**, podpredseda samosprávy Novohradskej župy.

Výstava bude sprístupnená do 4. 6. 2023.

NOC MÚZEÍ A GALÉRIÍ 2023 V NMG LUČENEC

Jedna z májových sobôt patrí už tradične podujatiu **Noc múzeí a galérií**. Jej XIX. ročník pripadol na **13. mája 2023**.

Počas podujatia predstavili stálu expozíciu „Poklady minulosti“ cez detaily vystavených artefaktov. Súbežne s Nocou múzeí a galérií prebiehali vo výstavných priestoroch výstavy „Petőfi 200: Básnik s ohnivou dušou“ a „Palócke poklady“.

Aktuálny ročník Noci múzeí a galérií bol v **Novohradskom múzeu a galérii** zameraný na aktivity pre rodiny s deťmi. Predstavili nové koncepty pripravovaných zážitkových aktivít k výstavám. V škriatkovom ateliéri čakala návštevníkov hra „Lovci detailov“. Svoje produkty a zručnosť prezentovali remeselníci v rámci „Remeselného dvora“ – Palócki remeselníci.

Pokračovanie na s. 12

Historička umenia prítomných previedla príbehmi Petőfiho z jeho návštevy v Lučenci počas komentovaných prehliadok výstavy.

Ďalšie aktivity boli koncipované ako individuálne pre jednotlivých návštevníkov. V priebehu podujatia bolo možné tlačiť 3D model draka od Martiny Pilcerovej.

Zdroj: www.nmg.sk

NOC MÚZEÍ A GALÉRIÍ 2023 VO FILÁKOVE

13. mája sa mohli záujemcovia opäť tešiť na nočné prehliadky **Filákovského hradu a Mestského vlastivedného múzea**, ktoré sa uskutočnili v rámci tohtoročnej Noci múzeí a galérií. Večerný program sa o 18.00 hodine začal vernisážou výstavy nazvanej **Krajiny svetla** v galérii Mestského vlastivedného múzea. Výstava predstavila obrazy prešovského maliara a grafika, Kamila Juraška. Autor sa venuje klasickým výtvarným technikám, ktoré kontinuálne rozvíja o svoju originálnu autorskú techniku.

Touto špeciálnou metódou je zmena toho istého obrazu v tme na iný, čím vytvára tzv. dvojobrazy. Dopĺňa tým myšlienku jedného obrazu novou ideou tak, že prostredníctvom fosforeskujúcich farieb svietiacich v tme odhaľuje skryté, doteraz neobjavené možnosti výpovede obrazu. Kamil Jurašek od roku 1996 každoročne realizuje autorské i kolektívne výstavy v mnohých, nielen európskych krajinách.

V kazemate dolného hradu sa uskutočnila prednáška spojená s projekciou, zameraná na ním aplikovanú výtvarnú techniku.

Na hrade program pokračoval otvorením výstavy s názvom „Lásza, kedves öcsém – zo Slováka všeccko vystane, ešte aj magyar költő”, ktorá je súčasťou reťazca výstav s názvom „Po stopách Petőfiho v Gemeri a Novohrade”, usporiadaného pri príležitosti 200. výročia narodenia známeho básnika a bojovníka za slobodu, Sándora Petőfiho. V rámci reťazca už otvorili výstavu aj v Novohradskom múzeu a galérii v Lučenci, Gemersko-malohontskom múzeu v Rimavskej Sobotě, Kaštieľnom múzeu Forgách–Lipthay Maďarského Národného múzea v Sečanoch (Szécsény) a Palóckom múzeu Maďarského Národného múzea v Balážskych Ďarmotách (Balassagyarmat).

Filákovská výstava prezentuje slovenské korene básnika, jeho vzťahy s predstaviteľmi slovenského národného hnutia v 19. storočí, vzťah k slovenskému národu a svojmu pôvodu, slovenské preklady jeho básní, ako i miesto v slovenskej kultúre a v školstve. Oboznamuje záujemcov aj s okolnosťami jeho návštevy vo Filákove a približuje dobové prostredie, ktoré tu v tom čase mohol zažiť.

Vernisáže sprevádzal kultúrny program pre deti i dospelých. Pre najmenších pripravilo Divadlo Zábavka program s názvom „Smiech je najlepší liek”. Večerný program vyvrcholil koncertom miestnej bluesrockovej kapely POKER, a po zotmení osvetlila stredné nádvorie hradu LED šou žonglérov umeleckej skupiny „Tűzfészek Társulat”. Vstup na podujatie, ktoré trvalo do 23.00 hodiny, bol bezplatný.

Zdroj: HMF

Novohradské osvetárske jednohubky 2023

Online aj naživo. Ponúkame či „servírujeme“ zaujímavosti z rôznych oblastí – histórie, turistiky, nárečia, gastronómie, ľudového odevu, literatúry, divadla, hudby, predstavíme významné osobnosti regiónu a pripomenieme zaujímavé udalosti. Tento rok je témou literatúra, predstavíme spisovateľov, básnikov, jazykovedcov.

Zástupcom literatúry v júni je v regióne pomerne málo známa osobnosť, pedagóg, profesor Učiteľského ústavu v Lučenci, poslanec Národného zhromaždenia 1929 – 38, vedúci činiteľ Čs. národnosocialistickej strany na Slovensku, publicista **Vladimír Polívka**. V roku 2023 si pripomínáme v súvislosti s ním až tri výročia, a to **130. výročie jeho narodenia** (26. 5. 1893 Zdice), **85. výročie úmrtia** (2. 4. 1938 Strážky) a **95. výročie knihy o Novohrade Lučenc a kraj Novohradský**.

Mgr. Stanislav Spišiak, riaditeľ Novohradského osvetového strediska v Lučenci, sa 16. 5. 2023 o tejto málo známej osobnosti rozprával s **Máriou Ambrušovou**, bývalou dlhoročnou riaditeľkou NOS. Jednohubku pripravili M. Abelovský, S. Spišiak, M. Ambrušová a J. Cerovská. Materiál je uverejnený na linku:

<https://www.facebook.com/novohradskaosveta/videos/1298817187375740>

Kto bol Vladimír Polívka?

Pedagóg, profesor Štátneho učiteľského ústavu v Lučenci od roku 1921, poslanec Národného zhromaždenia 1929 – 38, vedúci činiteľ Čs. národnosocialistickej strany na Slovensku, publicista, člen Mestského zastupiteľstva v Lučenci, starosta Sokola v Lučenci. Po roku 1918 patril do prvej vlny českých vzdelancov, ktorí odišli na Slovensko asistovať pri budovaní školského systému. Viac o ňom sme písali v májovom čísle Rekus, ale je potrebné stále pripomínať aspoň dve skutočnosti, prvou je kniha *Lučenc a kraj novohradský* z roku 1928, ktorá je asi najlepším turistickým bedekerom, polovica je venovaná Lučencu a druhá časť Novohradu, a druhou je text na s. 7: „...Dnes mnohý návštevník nášho kraja a mesta pripomína si onen historický okamih a zrakom hľadá stopy bývalej slávy... No, márne. Má na mysli pochopiteľne Bitku pri Lučenci.

Michal Abelovský

Halušky v Poltári

Majstrovstvá Novohradu vo varení a jedení bryndzových halušiek sa konali 20. 5. 2023 na námestí pred kultúrnym domom v Poltári. Prihlásilo sa celkom 9 družstiev, mestské časti Zeleň a Slaná Lehota, družstvo materských škôl a taktiež družstvá viacerých politických strán.

A ako to dopadlo? Halušky hodnotili porotcovia Ján Lakota a Peter Bahleda. Zvítazilo družstvo materských škôl, na druhom mieste bolo družstvo mesta Poltár a tretia priečka patrila družstvu Slovenskej národnej strany (SNS). Súťaž v jedení halušiek sa konala osobitne a priamo na mieste sa prihlásili traja jedáci.

V sprievodnom programe vystúpili DFS Kukučky, FS Poltarica s P. Fizoľom, RFS Slniečko, FS Fialôčky a o dobrú náladu sa od rána starala kapela NEW GENERATION. Podujatie moderoval Mgr. Peter Sabó.

Prvý ročník Majstrovstiev okresu vo varení a jedení bryndzových halušiek v Poltári sa konal 22. 5. 2004. Vtedy sa do súťaže prihlásili 4 družstvá a najlepší čas varenia 22 minút a 56 sekúnd dosiahlo družstvo v zložení: kuchár Ján Lakota, jedáci – Ing. Július Kišák, Ing. Daniel Žilák a Milan Zavaterník, ktorí sa stali aj víťazmi majstrovstiev s celkovým časom 25,08 min. V tom istom roku sa toto víťazné družstvo, len Milana Zavaterníka nahradil Vladimír Langraf, zúčastnilo aj Majstrovstiev sveta v Tureckej a s časom 44 sekúnd za zjedenie 3,5 kg halušiek, prekonalí dovtedajší svetový rekord (53 sekúnd).

Michal Abelovský
Foto: Július Imrovič

Nositelia tradícií

V sobotu 20. 5. 2023 sa v kultúrnom dome v obci Halič v poobedňajších hodinách konalo regionálne kolo Celoštátnej postupovej súťaže a prehliadky folklórnych skupín s názvom **Nositelia tradícií 2023**, ktoré organizovalo Novohradské osvetové stredisko Lučenec – kultúrna inštitúcia Banskobystrického samosprávneho kraja v spolupráci so spoluorganizátorom – Obcou Halič.

Súťaž otvoril **Bc. Milan Gabera**, odborný kultúrno-osvetový pracovník Novohradského osvetového strediska Lučenec, a **Mgr. Alexander Udvardy**, starosta obce Halič. Odborná porota pracovala v zložení: **Mgr. Stanislava Zvarová** z Klenovca, **Mgr. Mária Matiašová** z Dolných Plachtiniec a **Juraj Matiaš** z Horných Plachtiniec, podujatie moderoval **Mgr. Matej Gajdoš** z Lučenca.

Do súťaže Nositelia tradícií 2023 sa prihlásili štyri folklórne skupiny: **Fsk Vidovenky** z Vidinej, **Fsk Hrnčiarka** z Hrnčiarskych Zalužian, **Fsk Dubkáčik** z Buzitky a **Rómska FS Slniečko** z Poltára. **Zlaté pásmo s postupom** na krajskú prehliadku získala **Fsk Dubkáčik** z Buzitky a **zlaté pásmo bez postupu** na krajskú prehliadku získala **Fsk Vidovenky** z Vidinej. **Strieborné pásmo** udelené nebolo a **bronzovým pásmom** bola ocenená **Fsk Hrnčiarka**.

Poslaním tejto súťaže je aktivizovať a podporovať činnosť folklórnych skupín, vyhľadávanie, dokumentáciu a prezentáciu prejavov tradičnej ľudovej kultúry a poukázať na jej význam v kultúrnom dianí.

Bc. Milan Gabera, metodik pre folklór NOS Lučenec

Vrchársky kraj Novohradu

V malej sále Novohradského osvetového strediska v Lučenci sa **18. 5. 2023** konala prezentácia knihy **Vrchársky kraj Novohradu – návraty do minulosti**, ktorej autorom je **prof. PhDr. Pavol Martuliak, CSc.**

Po úvodnom hudobnom vstupe Viktóriie Klinčokovej z Turíčiek a Jána Malčeka z Buzitzky podujatie otvoril **Mgr. Stanislav Spišiak**, riaditeľ NOS, a zároveň viedol aj rozhovor s autorom publikácie. Pri prezentácii knihy pánovi profesorovi asistoval jeho bývalý žiak **Mgr. Peter Račko, PhD.**, dnes pracovník Stredoslovenského múzea v Banskej Bystrici, ktoré je vydavateľom predmetnej publikácie.

Pavol Martuliak, univerzitný profesor – odbor história, profesor emeritus, je rodákom z Dolného Tisovníka (dnes súčasť obce Horný Tisovník v okrese Detva). Stredoškolské štúdium absolvoval na Jedenásťročnej strednej škole v Lučenci v r. 1956; v roku 1958 ukončil štúdium na Vyššej pedagogickej škole v Banskej Bystrici, odbor dejepis – zemepis. V štúdiu pokračoval na Vysokkej škole pedagogickej v Bratislave, naďalej odborné predmety v kombinácii história – geografia, ktoré ukončil na Univerzite Komenského v Bratislave roku 1962. Po začiatkovej pedagogickej praxi ako učiteľ, resp. stredoškolský profesor, od roku 1967 pôsobil na Pedagogickej fakulte v Banskej Bystrici ako odborný asistent, od 1. apríla 1980 ako docent československých dejín; v rokoch 1982 – 1989 pritom vo funkcii prodekana pre rozvoj. Od 1. júla 1992 sa Pedagogická fakulta stala súčasťou Univerzity Mateja Bela; naďalej pôsobil ako docent Katedry histórie Fakulty humanitných a prírodných vied, od roku 1999 ako profesor, od r. 2014 Filozofickej fakulty UMB v Banskej Bystrici. Začiatkom roku 2004 nastúpil do dôchodku, popritom naďalej až do konca augusta 2007 pôsobil ako profesor na Katedre histórie. Zároveň od 1. septembra 2005 až do 31. januára 2011 pracoval na čiastkový úväzok na Ústave vedy a výskumu UMB.

Je autorom a spoluautorom viacerých vysokoškolských i stredoškolských učebníc a učebných textov z histórie Slovenska, viac ako 80 vedeckých historických štúdií, publikovaných zahraničných i domácich kolektívnych monografiách, časopisoch, zborníkoch a na internete, takmer 50 recenzií, lektorských prác a bibliografií, viac ako sto odborných statí, článkov v periodickej tlači, a tiež množstvo rozhlasových relácií. Autor viacerých monografií, napr.: *Počiatky a vývoj industrializácie v slovenskom Novohrade do r. 1918* (1969), *Vývoj poľnohospodárstva na Slovensku v dvadsiatych rokoch* (1982), *Stopäťdesiat rokov slovenského družstevníctva* (1995), *Banská Bystrica kolíska vzdelanosti* (2005), *Horný a Dolný Tisovník*

v minulosti a prítomnosti (2006), *História slovenského poľnohospodárstva* (2010), *Dvadsaťročná Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici* (2012), *Štátne československé gymnázium A. Sládkoviča v Banskej Bystrici* (2018).

Počas podujatia si záujemcovia mohli knihu zakúpiť a potom už ostávalo iba čakať na autogramiádu a podpis autora.

V druhom hudobnom vstupe sa predstavili Eva Salvová z Ozdína a Milan Gabera ml. Vyvrcholením bolo vystúpenie Ondreja Molotu, primáša ľudovej hudby Ďatelinka a speváka ľudových piesní Milana Matušku, ktorých na heligónke sprevádzal náš kolega Milan Gabera.

M. Abelovský

Do pozornosti! A já baša s Kokavi...

Milí priatelia a podporovatelia vydania, s nesmiernou radosťou Vám oznamujeme, že spevník ľudových piesní z Kokavy nad Rimavicou autorky Mgr. Viery Brezinovej *A já baša s Kokavi...* uzrel svetlo sveta.

Uvedenie spevníka je plánované 4. 8. 2023 vo Dvore Paľa Bútora v Kokave nad Rimavicou v rámci Festivalu ľudovej kultúry KOLIESKO, súčasťou bude predaj a autogramiáda.

Tým z Vás, ktorí ste označili, že si ho preberiete osobne, oznámime, kde a kedy to bude možné, najneskorší termín je 4. augusta 2023 v Kokave nad Rimavicou. Tým, ktorí označili doručenie poštou, ho budeme posielat' na nimi uvedenú adresu.

Mgr. Stanislav Spišiak,
riaditeľ Novohradského osvetového strediska v Lučenci

JAZYKOVÉ OKIENKO

Júliusa Lomenčíka

Písanie veľkých písmen II.

Stručný exkurz do histórie pravopisu vlastných mien

Zo školskej jazykovej výchovy každý používateľ spisovnej slovenčiny vie, že podstatné mená sa delia na všeobecné a vlastné mená (odborný termín *proprium*). Vlastné meno sa vzťahuje iba na jediný predmet, ktorý je ním pomenovaný. V stručnom historickom prehľade uvedieme zmeny, ktorými prešiel pravopis vlastných mien. Napríklad zápisy *Zbojnícka patak*, *Veľka Banya*, *Černá voda* sú dokladom využívania zložkového pravopisu používaného najmä uhorskými pisármi, ktorí neovládali dostatočne grafický zápis slovenského jazyka. Diakritický pravopis bol zavedený v 14. storočí (J. Hus: *De orthographia bohemica*, 1406) a v súčasnom jazyku sa používa spolu so zložkovým. Písanie veľkého začiatočného písmena vo vlastných menách bolo relatívne stabilné v jednoslovných pomenovaniach. Odlíšne bolo písanie veľkého začiatočného písmena vo všeobecných podstatných menách, napr. v bernolákovskom období, keď sa veľkým písmenom mali odlíšiť podstatné mená od prídavných mien. Prejavila sa nejednoznačnosť, napr. všeobecného podstatného mena, vrátane slova odvodeného od slovesa, *Andel*, *Američan*, *Wibrusowáři*, *Zwršeka* i. (Bernolák, 1875) sa písali s veľkým začiatočným písmenom, no prívlastňovacie prídavné meno *američanow* sa písalo s malým začiatočným písmenom. Rovnako deproprializované prídavné mená v štúrovčine, napr. *gramatika Slovenská*, *Slovenské nárečje*, v reči *Réckej*... (Štúr, 1846) vyznievali v porovnaní so súčasnou sústavou nesystémovo.

O ustálenosť sa pokúsili autori hodžovsko-hattalovskej úpravy (*Krátka mluvnica slovenská*, 1852), kde sa s veľkým začiatočným písmenom píšu vlastné mená, no autori k nim zaraďujú aj „vlastné meno“ *Slovenčina*, *Čeština*... Veľké začiatočné písmeno sa používa aj na znak úcty (*Vaša Svet(losť, Dústojnosť, Prevelebnosti Vašej)*). Ustálenejšie pravidlá sú v diele S. Czambela *Rukoväť spisovnej reči slovenskej* (1902), ktorý zaradil do príručky aj kapitolu *Kde sa píšu veľké litery*. Písanie veľkého začiatočného písmena usťaluje v týchto menách: zemepisného označovania, hviezd a súhvezdí, národov, osôb, zosobnených bytostí a zosobnených pojmov, zvierat, nemovitých diel kultúry (domy, mosty, násypy...), úradne zaužívaných názvov (podniky, spolky, kasína...), spisov a časopisov, sviatkov, Boha, Ježiša Krista, Panny Márie... V nasledujúcich rokoch bolo písanie veľkého začiatočného písmena relatívne stabilné, najvýznamnejšie zmeny v pravopise vlastných mien nastali až v *Pravidlách slovenského pravopisu* (1991), v ktorých autori zhodnotili „ako dozretý problém ... nový spôsob písania názvov typu *Ulica osloboditeľov* ... a pod.“ namiesto *ulica Osloboditeľov*. Zjednotilo sa aj písanie historických mien (*Ziči, Pálfi* a i.). V druhom vydaní kodifikačnej príručky sa upravilo písanie názvov katedrií vysokých škôl a univerzít, výborov Národnej rady Slovenskej republiky. Vypracovaný systém pravopisu v posledných rokoch je stabilný. Pri revíziách od roku 1991 sa využila zásada zjednodušenia a zjednotenia pravopisu, najmä v zložených vlastných menách. Jednoducho povedané jednoslovné vlastné mená píšeme s veľkým začiatočným písmenom, pri viacslovných s veľkým začiatočným písmenom píšeme všetky členy so statusom vlastného mena.

Použitá literatúra:

BELÁKOVÁ, M.: *Teória vyučovania vlastných mien*, 2023, rukopis.
 SIČÁKOVÁ, L.: *Príručka v jazykových a mimojazykových súvislostiach*, 2011.
Pravidlá slovenského pravopisu, 2013.

Novohradské osvetové stredisko - kultúrna inštitúcia Banskobystrického samosprávneho kraja. Literárny klub V.L.A.S. (Vreckové letisko autorských snov). ŽSSK - Železničná spoločnosť Slovensko národný dopravca, a. s. ŽSR - Železnice Slovenskej republiky, Obec Utekáč

Vás pozývajú na 3 ročník literárneho projektu netradičná prezentácia tvorby literárnych autorov v pohybe (vlak) a na pevných miestach (stanice), čítačka, literárna exkurzia a workshop na koľajničkách...

26. jún 2023 | **Lučenec** | **12:00 hod.** | **Lučenec** (železničná stanica)

OSOBNÝ VLAK 6619 na trase Lučenec - Utekáč a späť s odchodom o **12:48 hod.** z Lučeneu
 /Trať 162 je dlhá 41 km, vedie cez 13 staníc a v jednom smere trvá 1 hod. 20 min./

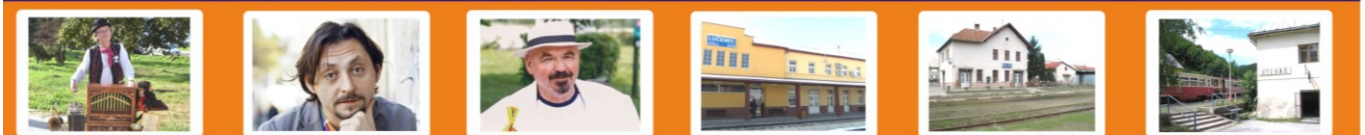
LEKTORI: Hana Košková, doc. PaedDr. Július Lomenčík, PhD. **MODERÁTOR:** Jano Ciger Mädokýš

VLAK LITERATÚRY

Literárni autori: Hana Košková, Július Lomenčík, Ján Ciger, Monika Račková, Martin Dzur, Aneta Beňková, Vladimíra Banská, Ladislav Nagy, Rudolf Kooljman, Viera Herczeghová, Ladislav Štíffel, Martin Hlavatý, Iveta Zatošičová, Marcel Páles, Vladislav Král, Dagmar Kamasová, Jana Švikruháová, Jozef Tírtol, Danica Hrnčiarová Šišáková, Nikola Stanková...

Program:
 12:00 **Železničná stanica Lučenec** /otvorenie riaditeľom NOS Mgr. Stanislavom Spišiakom, prezentácia autorov, vystúpenie hrišnetára Jána Hanišlika z Divadla pod balkónom, gitaristu Tomáša Štránka, víťaza celoslovenskej súťaže Kontakt 2022, stamíná páčve, retro cestovný lístok (magnetka) ako suveníru./
 12:48 odchod z Lučeneu /čítačka, literárna exkurzia na každej stanici/
 14:08 príchod do Utekača /privítanie starostom Miroslavom Barutiakom, občerstvenie/
 16:17 odchod z Utekača /čítačka, workshop/
 17:33 príchod do Lučeneu /zhnutie projektu, info o uvedení zborníka, ukončenie/

Exkluzívny hosť čítačky: herec Lukáš LATINÁK

KAM ZA KULTÚROU

Novohradské osvetové stredisko

– kultúrna inštitúcia Banskobystrického samosprávneho kraja

Umelecké slovo, divadlo

19. 6. **Mladí mladým**,
vystúpenie Divadla mladých pre SŠ;
malá sála NOS o 9.00 hod.

25. 6. **Organy a organisti**,
koncert; rímskokatolícky kostol v obci
Halič o 15.00 hod.

Folklor, hudba, tanec

16. – 17. 6. **Divertimento musicale 2023**
– 31. ročník celoštátnej postupovej súťaže
a prehliadky neprofesionálnej
instrumentálnej hudby, ktorej
vyhlasovateľom a odborným garantom je
Národné osvetové centrum;
Synagóga Lučenec,
každý deň o 18.00 hod.

Podujatie podporilo Národné osvetové
centrum.

23. 6. **Rodným krajom Novohradu**,
kultúrno-osvetové podujatie venované
zvykosloviu a ľudovým tradíciám
v Novohrade;
Lučenec – amfiteáter o 8.30 a 16.00 hod.
Projekt z verejných zdrojov podporil Fond
na podporu umenia.

Foto, film, výtvarná tvorba

9. – 11. 6. **Krajská tvorivá dielňa** /AVT,
AMFO, film), hlavný organizátor:
Podpolianske osvetové stredisko Zvolen;
sobota o 9.00 – Pustý hrad

Jún – **Výstava AMFO 2023**;
NOS Lučenec – chodba č. 1,
pracovné dni od 8.00 do 15.00 hod

Edukatívne činnosti

27. 6. **Poznaj Novohrad**,
ZŠ Divín o 8.30 hod.

Kultúrno-spoločenské podujatia

26. 6. **Vlak literatúry**,
netradičná prezentácia tvorby literárnych
autorov – v pohybe (vlak) a na pevných
miestach (stanice), čítačka, literárna
exkurzia a workshop na koľajniciach.
Exkluzívny hosť čítačky – herec Lukáš
Latinák. Lektormi podujatia sú
spisovateľka Hana Košková
a doc. PaedDr. Július Lomenčík, PhD.
Moderátorom je Jano Cíger z Mädokýša.
Lučenec – železničná stanica o 12.00,
osobný vlak Lučenec – Utekáč
s odchodom o 12.48

Klubové podujatia

19. 6. **Literárny klub V.L.A.S.** pri NOS –
stretnutie autorov, prezentácia a rozbor
tvorby; malá sála NOS o 15.30 hod.

Jún: **Klub paličkovanej čipky PAVÚČIK**
NOS –dielňa ľudových remesiel

Dielňa ľudových remesiel DIELNÍČKA

(priestory NOS na poschodí):
Dielňa keramiky pre verejnosť
7., 14., 21. a 28. 6. (vždy v stredu)
Práca s hlinou, pokračovanie
„Uceleného keramického kurzu“.
Výroba keramických napíjadiel pre hmyz
14. 6. (20 eur/osoba – v cene je zahrnuté
aj neskoršie naglazovanie a 2 výpaly)
Enkaustika – maľba voskom 21. a 28. 6.

Kurzy pre školy

Hlina :

Výroba magnetiek
(termín podľa dohody so školami).
Točenie na hrnciarskom kruhu
(termín podľa dohody so školami).
Enkaustika – maľba voskom
(termín podľa dohody so školami).
Kontakt: Veronika Kolčák/Nikovera,
0918 491 688,

dielnicka.nos@gmail.com

Z podujatí bude vyhotovená fotodokumentácia
pre potreby a propagáciu aktivít NOS.
Zmena programu vyhradená!

Sledujte nás na www.nosl.c.sk a
<https://www.facebook.com/novohradskaosveta>

Novohradská knižnica

– kultúrna inštitúcia Banskobystrického
samosprávneho kraja

15. 6. **Úsmevné príbehy** o 9.30 hod.,
beseda spojená s autorským čítaním s
Gabrielou Futovou. Podujatie je súčasťou
cyklu Brána príbehov dokorán.

20. 6. **Autorské čítanie**, beseda
so spisovateľkou ženských románov
Hanou Repovou, ktorá je známa sériou
kníh Súkromné problémy;
prednášková sála o 16.30 hod.
Beseda sa koná v rámci cyklu
Poďte s nami do knižnice.

23. 6. **Písanie je môj život**,
beseda so spisovateľkou historických
a ženských románov, ktorá sa venuje aj
fantasy a dark romance žánru, Emily D.
Beňovou; prednášková sála o 16.30 hod.
Beseda je súčasťou cyklu
Zaži knihu v knižnici.

Jún – august: **Ilustrácie**,
výstava ilustrácií umelkyne
Kataríny Sojkovej, ktorá sa venuje maľbe,
kresleniu, ilustrácii a grafike;
galéria odd. náučnej literatúry.
Podujatie je súčasťou cyklu
Poďte s nami do knižnice.

Všetky podujatia podporil Fond na
podporu umenia.

Novohradské múzeum a galéria
– kultúrna inštitúcia Banskobystrického
samosprávneho kraja

9. 6. **Ohlasy secesie v Novohrade II.**,
kolekcia secesných predmetov z prelomu
19. a 20. storočia v zbierkach NMG,
vernisaž o 16.30 hod.,
výstava potrvá do 6. augusta.

15. 6. Uvedenie do života: publikácia
Novohradská paličkovaná čipka
o 16.30 hod.

Hlavným partnerom projektu je Fond na
podporu umenia.

Do 22. 10. **Petőfi 200: Petőfi v Lučenci**

Mesto Lučenec

– oddelenie školstva,
sociálnych vecí, kultúry a športu

19. 6. **SZABÓOV GRAFICKÝ**
LUČENEC, 24. ročník celoslovenskej
a 17. ročník medzinárodnej výstavnej
súťaže s podtitulom Láská;
vernisaž o 11.00 hod.
v budove historickej radnice,
sála Fénix, Ul. Dr. Herza č. 1,
výstava sprístupnená do 2. 7. 2023.

30. 6. **Veselé ihrisko, Športový areál**
vnútroblok Osloboditeľov
v poobedňajších hodinách

Fil'akovo

10. 6. **Tanečný dom pre najmenších**
s LH File Banda,
hosť: Ľudová hudba Dobroda;
MsKS – spoločenská sála o 17.00 hod.,

10. 6. Divadelný súbor Zsákszinház
Vo štvrtici,
(prístupné divákovi nad 16 rokov);
MsKS – divadelná sála o 18.00 hod.,

Hradné múzeum:

14. 6. Predstavenie novej knihy
Jánosa Zolcera o vojne na Ukrajine;
mestská knižnica.

16. 6. Otvorenie výstavy s názvom
Etudy z dreva;
Mestské vlastivedné múzeum
– galéria o 16.00 hod.,

Do 9. 6. Výstava obrazov
Kamila Juraška s názvom
„Krajiny svetla“;
Mestské vlastivedné múzeum – galéria.

Do 15. 11. Výstava s názvom
Láska, kedves öcsém – zo Slováka všetko
vystane, ešte aj magyar költő
Postopách Petőfiho
v Gemeri a Novohrade
Fil'akovský hrad – Bebekova veža.